

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 21/7/2026

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili

Türkiye'nin kıyıları, Anayasa'nın 43'üncü maddesi ile 3621 sayılı Kıyı Kanunu uyarınca devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan, herkesin eşit ve serbest şekilde yararlanma hakkına sahip olduğu kamusal alanlardır. Mevzuat açık biçimde kıyılardan yararlanmada kamu yararının esas olduğunu düzenlemektedir. Buna rağmen özellikle yaz aylarında çok sayıda sahil kesiminde vatandaşların denize erişiminin çeşitli uygulamalarla fiilen sınırlandırıldığı yönündeki şikâyetler her geçen yıl artmaktadır.

Başta İstanbul, İzmir, Muğla, Antalya, Aydın, Balıkesir ve Çanakkale olmak üzere birçok ilde faaliyet gösteren bazı özel işletmelerin, kıyıların önemli bölümlerini şezlong, loca, platform ve benzeri ekipmanlarla kapladığı; vatandaşların kendi havlularıyla kıyıyı kullanmalarına izin vermediği, belirli bir harcama yapılmasını veya şezlong kiralınmasını fiilen zorunlu tuttuğu yönündeki iddialar kamuoyunda geniş yankı uyandırmaktadır. Ücretsiz olması gereken kıyı kullanımının fiilen ücretli hale gelmesi, kamuya ait alanların özel işletmeler tarafından ticari faaliyet alanına dönüştürüldüğü yönündeki eleştirileri de beraberinde getirmektedir.

Öte yandan birçok sahilde kıyı kenar çizgisi içerisinde kalıcı veya geçici yapılaşmaların arttığı, kıyının büyük bölümünün işletmeler tarafından işgal edildiği, vatandaşların yalnızca çok sınırlı alanlardan denize ulaşabildiği yönünde yoğun şikâyetler bulunmaktadır. Bazı bölgelerde ise işletmeler tarafından oluşturulan fiilî uygulamalar nedeniyle vatandaşların kıyıya girişlerinin güvenlik görevlileri aracılığıyla engellenmeye çalışıldığı, kamuya açık alanların özel mülk gibi kullanıldığı ifade edilmektedir.

Kıyılar yalnızca ekonomik faaliyet alanı değil; aynı zamanda çevresel, sosyal ve anayasal açıdan korunması gereken ortak kamusal varlıklardır. Kıyılara erişimin gelir düzeyine göre farklılaşması, vatandaşların anayasal haklarının kullanımını doğrudan etkilemektedir. Özellikle son yıllarda artan turizm maliyetleri ve plaj hizmetlerindeki yüksek fiyatlar dikkate alındığında, ücretsiz kamu plajlarının yetersizliği ve mevcut kıyı alanlarının etkin şekilde korunamaması daha da önemli hale gelmiştir.

Bu nedenle kıyıların işgali, Kıyı Kanunu'nun uygulanması, kamuya açık alanların korunması ve denetim faaliyetlerinin etkinliği konularının açıklığa kavuşturulması kamu yararı açısından önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Son beş yıl içerisinde Kıyı Kanunu kapsamında kıyıların işgali nedeniyle Bakanlığınız tarafından gerçekleştirilen denetim sayısı kaçtır? Bu denetimlerin illere göre dağılımı nedir?
2. Aynı dönemde kıyıların mevzuata aykırı şekilde kullanıldığı tespit edilen işletme sayısı kaçtır? Bunlardan kaçına idari para cezası uygulanmış, kaç işletme hakkında faaliyet durdurma veya yıkım kararı verilmiştir?
3. Kıyı kenar çizgisi içerisinde şezlong, loca, platform, iskele ve benzeri ekipmanlarla vatandaşların denize erişimini fiilen engellediği tespit edilen işletme sayısı kaçtır?
4. Bakanlığınızın, işletmeler tarafından kıyıların tamamına yakınının şezlonglarla kaplanmasını önlemeye yönelik belirlediği bir azami kullanım oranı veya standart bulunmakta mıdır?
5. Vatandaşların kendi havluları ile kıyıyı kullanmalarının engellenmesi veya şezlong kiralamaya zorlanması yönündeki uygulamalar hakkında Bakanlığınıza son beş yılda kaç şikâyet ulaşmıştır? Bu başvuruların sonuçları ne olmuştur?
6. Kıyı Kanunu'na aykırı uygulamalar nedeniyle son beş yılda kaç işletmenin kira sözleşmesi veya kullanım izni iptal edilmiştir?
7. Türkiye genelinde ücretsiz halk plajlarının sayısı kaçtır? Bu sayı son beş yılda nasıl değişmiştir?
8. Belediye, valilik, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında kıyıların korunmasına ilişkin görev paylaşımı nasıl yürütülmektedir? Kurumlar arasında ortak denetim mekanizması bulunmakta mıdır?
9. Son beş yıl içerisinde kıyı kenar çizgisi içerisinde mevzuata aykırı olduğu tespit edilen kaç yapı yıkılmış, kaç yapı hakkında yıkım kararı alınmasına rağmen işlem gerçekleştirilememiştir?
10. Kıyıların kamu yararına kullanımını güçlendirmek amacıyla ücretsiz halk plajlarının artırılması, işgal edilen alanların kamu kullanımına kazandırılması ve kıyılardaki fiilî özelleştirme uygulamalarının sona erdirilmesine yönelik Bakanlığınızın kısa ve orta vadeli politika ve yatırım planı nedir?